

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

17. detsember 2020*

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – ELTL artikli 106 lõige 2 – Üldist majandushuvi pakkuvad teenused – Euroopa Liidu raamistik – Kohaldamine riigiabile, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena – Postisektor – Direktiiv 97/67/EÜ – Artikkel 7 – Universaalteenuse osutamise kohustustega kaasnevate netokulude hüvitamine – Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks

Liidetud kohtuasjades C-431/19 P ja C-432/19 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 5. juunil 2019 esitatud apellatsioonkaebus,

Inpost Paczkomaty sp. z o.o., asukoht Kraków (Poola), esindaja: *radca prawny* M. Doktor,

hageja kohtuasjas C-431/19 P,

ja

Inpost S.A., asukoht Kraków (Poola), esindaja: *radca prawny* W. Knopkiewicz,

hageja kohtuasjas C-432/19 P,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: D. Recchia, K. Blanck ja K. Herrmann,

kostja esimeses kohtuastmes,

Poola Vabariik, esindaja: B. Majczyna,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud C. Lycourgos (ettekandja) ja I. Jarukaitis,

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: poola.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Inpost Paczkomaty sp. z o.o. ja Inpost S.A. paluvad oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 19. märtsi 2019. aasta otsuse Inpost Paczkomaty ja Inpost vs. komisjon (T-282/16 ja T-283/16, edaspidi „vaidlustatud otsus“, EU:T:2019:168), millega Üldkohus jättis rahuldamata higid, milles nad palusid tühistada komisjoni 26. novembri 2015. aasta otsuse C(2015) 8236 (final), millega viimane ei esitanud vastuväiteid Poola ametiasutuste teatatud meetme kohta, mis puudutab Poczta Polskale antud abi, mis seisneb selle äriühingu poolt ajavahemikus 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2015 universaalse postiteenuse osutamise kohustuse täitmisega kaasnevate netokulude hüvitamises (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Postidirektiiv

- 2 Nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT 1998, L 15, lk 14; ELT eriväljaanne 06/03, lk 71), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta direktiiviga 2008/6/EÜ (ELT 2008, L 52, lk 3) (edaspidi „postidirektiiv“), artikkel 7 „Universaalteenuste rahastamine“ näeb ette:

„1. Liikmesriigid ei anna ega säilita ainu- või eriõigusi postiteenuste osutamise alustamiseks ega postiteenuste osutamiseks. Liikmesriigid võivad rahastada universaalteenuste osutamist, kasutades ühte või mitut lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud vahenditest või muid asutamislepinguga kooskõlas olevaid vahendeid.

2. Liikmesriigid võivad tagada universaalteenuste osutamise, hankides sellised teenused riigihankemenetluste suhtes kohaldatavate eeskirjade ja normide kohaselt, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta) [ELT 2004, L 134, lk 114] sätestatud võistlevate läbirääkimiste või läbirääkimisega menetluse kohaselt, kas lepinguteate avaldamisega või mitte.

3. Kui liikmesriik teeb kindlaks, et universaalteenuse osutamise kohustused, nagu need on sätestatud käesolevas direktiivis, on seotud netokuludega, mis on arvatud I lisa arvesse võttes, ning kujutavad endast universaalteenuse osutajale või osutajatele ebaõiglast rahalist koormust, võib ta võtta kasutusele:

- a) mehhanismi, millega maksta asjaomasele ettevõtjale või asjaomastele ettevõtjatele hüvitist riigi vahenditest, või
- b) mehhanismi universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu teenuste osutajate ja/või kasutajate vahel jagamiseks.

4. Kui netokulu jagatakse lõike 3 punkti b kohaselt, võib liikmesriik luua hüvitusfondi, mida võib rahastada teenuse osutajate ja/või kasutajate poolt tehtud maksetest ning mida sellel eesmärgil haldab abisaajast või -saajatest sõltumatu organ. Liikmesriigid võivad teenuse osutajatele artikli 9 lõike 2 kohaselt loa andmise tingimuseks seada kohustuse teha kõnealusesse fondi rahaline osamakse või täita universaalteenuse osutamise kohustusi. Sellisel viisil võib rahastada artiklis 3 sätestatud universaalteenuse osutaja või osutajate universaalteenuse osutamise kohustusi.

5. Liikmesriigid tagavad, et hüvitusfondi asutamisel ning lõigetes 3 ja 4 osutatud rahaliste osamaksete suuruse kindlaksmääramisel järgitakse läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtet. Kooskõlas lõigetega 3 ja 4 tehtud otsused põhinevad objektiivsetel ja kontrollitavatel kriteeriumidel ning need avalikustatakse.“

- 3 Kooskõlas direktiivi artikliga 8 ei piira artikli 7 sätteid liikmesriikide õigust korraldada postkastide paigutamist avalikult kasutatavatele teedele, anda välja postmarke ja osutada oma riiklike õigusaktide kohase kohtu- või haldusmenetluse käigus kasutatavat tähtsaadetiste teenust.

Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistik

- 4 Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (2011)“ (ELT 2012, C 8, lk 15; edaspidi „üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistik“) sätestab jaotise 2.2. „Üldist majandushuvi pakkuvad teenused [ELTL] artikli 106 tähenduses“ punktis 14:

„Liikmesriigid peaksid käesoleva käesolevas teatises sätestatud põhimõtete kohaldamise eesmärgil näitama, et nad on pööranud nõuetekohast tähelepanu vajadusele avalike teenuste järele, kasutades tarbijate ja teenusepakkujate huvide arvesse võtmiseks avalikke arutelusid või muid asjakohaseid vahendeid. See ei kehti juhul, kui on selge, et uus konsultatsioon ei anna võrreldes äsjasega märkimisväärset lisaväärtust.“

- 5 Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku jaotise 2.6 „Vastavus liidu riigihangete eeskirjadele“ punkt 19 näeb ette:

„Abi loetakse vastavalt [ELTL] artikli 106 lõikele 2 siseturuga kokkusobivaks ainult juhul, kui vastutav ametiasutus, usaldades kõnealusele ettevõtjale teenuse pakkumise ülesande, täidab või kohustub täitma kohaldatavaid liidu riigihangete eeskirju, sealhulgas kõiki läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise nõudeid, mis tulenevad otse aluslepingust või vajaduse korral liidu sekundaarsetest õigusaktidest. Sellistele eeskirjadele ja nõuetele mittevastav abi loetakse kaubanduse arengut mõjutavaks sellisel määral, et see on vastuolus liidu huvidega aluslepingu artikli 106 lõike 2 tähenduses.“

- 6 Selle raamistiku jaotise 2.8. „Hüvitise suurus“ punktis 25 on täpsustatud:

„Kulude netokokkuhoiu meetodi raames arvutatakse avaliku teenuse pakkumise kohustuse täitmiseks vajalikud või eeldatavalt vajalikud kulud kui avaliku teenuse pakkumise kohustusega teenusepakkuja netokulude ja sama, kuid ilma nimetatud kohustusega teenusepakkuja netokulude või kasumi vahe. Õigesti tuleb hinnata teenusepakkuja eeldatavat kulude kokkuhoidu ja eeldatavalt saamata jäävaid tulusid avaliku teenuse pakkumise kohustuse puudumisel. Netokulude arvutamisel tuleks hinnata üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutaja saadavaid toetusi, sealhulgas niivõrd kui võimalik ka immateriaalseid toetusi.“

- 7 Raamistiku jaotise 2.9. „Täiendavad nõuded, mida võib vaja olla selleks, et vältida kaubanduse arengu mõjutamist sellises ulatuses, mis oleks vastuolus Euroopa Liidu huvidega“ punktid 51, 52 ja 56 sätestavad:

„51. Jaotistes 2.1 kuni 2.8 esitatud nõuded on üldjuhul piisavad tagamaks, et abi ei moonutaks konkurentsi liidu huvide vastaselt.

52. On võimalik, et teatavatel erandlikel asjaoludel võivad tõsised konkurentsimoonutused siseturul jääda tähelepanuta ja abi võib mõjutada kaubandust liidu huve kahjustaval määral.

[...]

56. Veel üks olukord, mis võib nõuda lähemat uurimist, võib tekkida juhul, kui liikmesriik teeb avaliku teenuse pakkuvale ilma konkurentsipõhise valikumenetluseta ülesandeks osutada üldist majandushuvi pakkuvat teenust reserveerimata turul, kus väga sarnaseid teenuseid üldist majandushuvi pakkuva teenuse puudumisel juba pakutakse või võib nende pakkimist oodata lähitulevikus. Selline negatiivne mõju kaubanduse arengule võib olla tugevam siis, kui üldist majandushuvi pakkuvat teenust tuleb pakkuva teenuse määratlemiseks, võib ta nõuda muudatuste tegemist (näiteks abi jagamise korras) juhul, kui ta suudab usutavalt tõestada, et sama üldist majandushuvi pakkuvat teenust oleks võimalik pakkuva teenuse tarbijate jaoks samaväärsetel tingimustel viisil, mis oleks vähem moonutav ja liikmesriigi jaoks odavam.“

- 8 Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku jaotise 2.10. „Läbipaistvus“ punktis 60 on sätestatud:

„Asjaomane liikmesriik peab iga üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest käesoleva teatise kohaselt antava hüvitise puhul avaldama internetis või muul sobival viisil järgmise teabe:

- a) punktis 14 osutatud avaliku arutelu või muu sobiva menetluse tulemused;
- b) avalike teenuste osutamise kohustuse täpne laad ja kestus;
- c) asjaomane ettevõtja ja vajaduse korral territoorium;
- d) ettevõtjale igal aastal makstavad abisummad.“

Poola õigus

- 9 Poolas võeti postidirektiiv üle 23. novembri 2012. aasta postiseadusega (ustawa Prawo pocztowe; Dz. U. 2012, jrk nr 1529) (edaspidi „postiseadus“). Selle seaduse artikli 3 punkti 30 kohaselt on selles liikmesriigis universaalteenuste hulka kuuluvad teenused need, mis hõlmavad kirjade ja postipakkide saatmist, samuti saadetised pimedate eest, mida ei teosta universaalteenuse osutamise kohustuste raames määratud ettevõtja.
- 10 Seaduse artiklitest 45 ja 46 tuleneb, et universaalse postiteenuse raames tuleb tagada postisaadetiste kogumine ja saajale kättetoimetamine kõigil tööpäevadel ning mitte vähem kui viiel päeval nädalas. Asjaomaste kirisaadetiste kaal ei või ületada 2000 grammi ning postipakkide maksimaalne kaal võib olla 10 000 grammi.

Vaidluse taust

- 11 Poczta Polska (edaspidi „PP“) on Poola aktsiaselts, mille ainuaktsionär on Poola Vabariigi riigikassa. Asjaolude esinemise ajal hõlmas käesoleva kohtuasja esemeks olev äriühingu tegevus peamiselt universaalseid postiteenuseid, nagu kullerteenused, mille osutamisel oli ta Poolas peamine ettevõtja.
- 12 Postiseaduse artikli 178 lõige 1 alusel anti Poola postiteenuse reformi elluviimise ülesanne alates 1. jaanuarist 2013 esmalt kolmeks aastaks PP-le, kes vastutas universaalse postiteenuse osutaja kohustuste täitmise tagamise eest kogu Poola territooriumil.
- 13 Poola ametiasutused teatasid seega 10. juunil 2014 komisjoni abikavast, mis puudutas esiteks universaalteenuse osutamise kohustustega kaasnevate netokulude jagamise mehhanismi ja teiseks selle mehhanismi loomist täiendava hüvitusfondi asutamist.
- 14 Hüvitusfondi rahastati osaliselt osamaksetest, mida asjaomastel postiettevõtjatel tuli nimetatud fondi tasuda, ning osaliselt riigieelarvest.
- 15 Eelkõige puudutas Poola postiseaduse artikli 108 lõikes 2 ette nähtud osamakse tasumise kohustus postiettevõtjaid, kes osutavad samaväärseid universaalteenuseid ja kelle aastatulu seoses nende teenuste osutamisega pidi sellegipoolest olema suurem kui 1 miljon Poola zlotti (PLN) (umbes 218 603 eurot). Igal juhul ei võinud iga asjaomase ettevõtja tasumisele kuuluv summa ületada aastas ülemmäära 2% universaalteenuse osutamisest saadud tulust.
- 16 Seda mehhanismi, mis oli esialgu ette nähtud aastateks 2013–2026, piirati lõpuks Poola pädevate ametiasutuste kirjaga, mis edastati komisjonile 5. jaanuaril 2015, aastateks 2013–2015 (edaspidi „riiklik hüvituskord“ või „kõnealune meede“).
- 17 Apellandid, kes kuuluvad poola kontserni Integer.pl S.A., olid kohustatud tegema hüvitusfondi osamakseid.
- 18 Komisjon võttis 26. novembril 2015 nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artikli 4 lõike 3 alusel vastu vaidlusaluse otsuse, milles ta otsustas mitte esitada vastuväiteid riikliku hüvituskorra kohta põhjusel, et tegemist on siseturuga kokkusobiva riigiabiga. Komisjon on seisukohal, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku jaotistes 2.1–2.8 sätestatud kriteeriumide kohaselt ei mõjuta kõnealune meede kaubandust liidu huvide vastasel määral. Lisaks ei tekita hüvitusfondi toimimise aluspõhimõtted tõsiseid konkurentsimoonutusi siseturul ega näe seega ette täiendavaid nõudeid tagamaks, et kaubanduse arengut ei mõjutata määral, mis oleks kokkusobimatu liidu huvidega.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 19 Üldkohtu kantseleisse 30. mail 2016 saabunud kahes hagiavalduses esitasid apellandid nõude vaidlusalune otsus tühistada.
- 20 Üldkohtu kolmanda koja president rahuldab 28. oktoobri 2016. aasta otsustega Poola Vabariigi menetluse astumise taotluse.
- 21 Üldkohtu kolmanda koja presidendi 14. novembri 2016. aasta otsusega liideti kohtuasjad T-282/16 ja T-283/16 kirjaliku ja suulise menetluse ning lõpliku kohtulahendi huvides.

- 22 Hagejad esitasid oma hagide põhjenduseks seitse väidet, millest esimesed kolm puudutavad sisuliselt ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna ei ole järgitud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistikku ja postidirektiivi artiklit 7, neljas selle direktiivi artiklite 7 ja 8 rikkumist, viies ELTL artikli 102 ja artikli 106 lõike 1 rikkumist, kuues Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklite 16 ja 17 rikkumist ning seitsmes põhjendamiskohustuse rikkumist.
- 23 Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuses kõik need väited tagasi ja seega jättis hagid tervikuna rahuldamata.

Poolte nõuded

- 24 Apellandid paluvad Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusalune otsus;
 - mõista praeguse apellatsioonimenetluse ja esimese kohtuastme kohtukulud välja komisjonilt.
- 25 Komisjon ja Poola valitsus paluvad Euroopa Kohtul mõista kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebused

- 26 Oma apellatsioonkaebuste põhjendamiseks esitavad apellandid neli väidet, mis vastavad sisuliselt nende tühistamishagide viiele esimesele väitele. Apellatsioonkaebuse need väited tulenevad ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumisest, kuivõrd ei järgitud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku mitut nõuet (esimene kuni kolmas väide), EL toimimise lepingu riigihangetega seotud põhimõtete rikkumisest (esimene väide) ning postidirektiivi artikli 7 rikkumisest (esimene, kolmas ja neljas väide).

Esimene väide

Poolte argumendid

- 27 Apellantide esimese väite kohaselt on esiteks rikutud ELTL artikli 106 lõiget 2, kuivõrd Üldkohus otsustas ekslikult, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 19 nõudeid järgiti, ning teiseks riigihangetega seotud diskrimineerimiskeelu, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtteid, lisaks on tõlgendatud vääralt postidirektiivi artikli 7 lõiget 2.
- 28 Nad leiavad, et isegi kui liikmesriik määrab õigusnormidega universaalteenuse osutaja väljaspool riigihanke menetlusi, tuleb seaduse vastuvõtmise ja avaldamise menetlusi hinnata, arvestades läbipaistvuse, diskrimineerimiskeelu ja võrdse kohtlemise nõuete järgimist. Riiklikud ametiasutused eksitasid käesolevas asjas asjaomaseid ettevõtjaid, viidates, et hüvitusfond, mis oli 100% väiksem lõpuks kehtestatud määrast, jätab need ettevõtjad ilma kogu tulust ja tekitab kahju. Selline universaalteenuse osutaja määramine viis ei vasta läbipaistvuse nõudele.
- 29 Apellandid täpsustavad oma repliigis, et esimene väide on vastuvõetav, kuna nad on selgelt viidanud, et Üldkohus järeldas ekslikult, et üksnes õigusakti vastuvõtmise ja avaldamise asjaolust, mille alusel PP osutab universaalteenust, piisab järeldamiseks, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 19 tulenevaid nõudeid järgiti.

- 30 Komisjon ja Poola valitsus leiavad, et esimene väide on vastuvõetamatu. Poola valitsus lisab, et väide on igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 31 Väljakujunenud kohtupraktika järgi tuleneb ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d ja artikli 169 lõikest 2, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, ja seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid. Apellatsioonkaebusele, mis nendele nõuetele ei vasta, ei saa anda õiguslikku hinnangut, mis võimaldaks Euroopa Kohtul täita oma ülesannet ja kontrollida õiguspärasust (1. veebruari 2018. aasta kohtuotsus *Panalpina World Transport (Holding) vs. komisjon*, C-271/16 P, ei avaldata, EU:C:2018:59, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 32 Oma esimeses väites piirduvad apellandid sisuliselt neile nõuetele viitamisega, mis nende sõnul tulenevad üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 19 selles osas, mis puudutab diskrimineerimiskeelu, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumist, jättes siiski täpselt määratlemata vaidlustatud kohtuotsuses sisalduva õigusnormi rikkumise.
- 33 Selles kontekstis tuleb märkida, vastupidi sellele, mida väidavad apellandid oma repliigis, et käesoleva kohtuotsuse eelnevas punktis tuvastatud puuduseid ei kõrvalda üksnes kinnitus, mille kohaselt järeltas Üldkohus ekslikult, et vaid õigusakti vastuvõtmise ja avaldamise asjaolust, mille alusel PP osutab universaalteenust, piisab järeltas, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 19 tulenevaid nõudeid järgiti.
- 34 Lisaks ei esita apellandid ühtegi viidet postidirektiivi artikli 7 lõike 2 rikkumise kohta.
- 35 Sellest järeltas, et esimene väide on vastuvõetamatu.

Teine väide

Poolte argumendid

- 36 Apellantide teise väite kohaselt on Üldkohus rikkunud ELTL artikli 106 lõiget 2, kui ta otsustas ekslikult, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktide 14 ja 60 nõudeid järgiti.
- 37 Teise väite esimeses osas vaidlustavad nad vaidlustatud kohtuotsuse punktid 46–48 ja 51 ning väidavad, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 nõuete järgimiseks ei piisa avaliku arutelu korraldamisest, vaid et on vaja ka näidata, et viimane võimaldas pöörata nõuetekohast tähelepanu vajadusele avalike teenuste järele või et muude asjakohaste vahendite kasutamine võimaldas tarbijate ja teenuseosutajate huvisid arvesse võtta.
- 38 Käesolevas asjas ei ole aga ühtegi dokumenti ega tõendit, mis annaks tunnistust Poola valitsuse vastusest 2010. aasta septembri avaliku arutelu käigus apellantide esitatud tähelepanekule osas, milles see puudutab nende kriitikat 1% osamakse kohta, mis tõendab eelkõige selle tähelepaneku põhjendamatust.
- 39 Isegi kui Üldkohus ei ole tuginenud asjakohastele järeltas, näitavad vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 viidatud põhjused, millises osas oli avalik arutelu näiline ega pööranud nõuetekohast tähelepanu tarbijate ja teenuseosutajate huvidele. Nimelt oli osamakse määra 1%-lt 2%-le tõstmise tagajärg jätta alternatiivsed ettevõtjad, kes olid kohustatud tasuma osamaksed netokulude

rahastamiseks, ilma peaaegu kogu teenitud tulust, kehtestada universaalteenuse osutajale kohustus kanda 95% kogu netokulust ning vähendada riigikassa hüvitist miinimumini ja kanda kogu rahastamine tegelikult üle turule, vaatamata hüvitusfondi segalaadile (ettevõtjate ja liikmesriigi eelarve osalus).

- 40 Apellandid vaidlevad lisaks vastu vaidlustatud kohtuotsuse punkti 48 Üldkohtu kinnitusele, mille kohaselt, kuna ettevõtjad said anda oma hinnangu 1% osamakse määra kohta, ei olnud avalikku arutelu *de facto* vaja uuendada muudetud 2% osamakse määra osas. Nimelt on ilmne, et määra summa, kas suurem või väiksem, on oluline tähelepanekute ja seisukohtade esitamisel avaliku arutelu käigus, arvestades eelkõige asjaolu, et hinnang peab seonduma asjaomase tegevuse tulususega. Üldkohtu seisukoht kaotab aga kogu avaliku arutelu mõttekuse, kui kaasatud ettevõtjate seisukohti võib täielikult eirata ja see arutelu võib päädida otsusega, mis nagu käesolevas asjas on vastuolus selle käigus väljendatud seisukohtadega.
- 41 Teise väite teises osas, mis on seotud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 60 tulenevate nõuetega, väidavad apellandid ühest küljest, et vastupidi sellele, mida kinnitab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54, tuleneb punktist 60 selgelt, et avaliku arutelu tulemused peavad olema avaldatud eraldi. Igal juhul ei avaldanud Poola valitsus selliseid tulemusi ei eraldi ega koos postiseaduse avaldamisega.
- 42 Teisest küljest tuleneb üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktidest 14–16 selgelt, et oma kohustuste täitmiseks oleks Poola valitsus pidanud avaldama lisaks PP-le universaalteenuse ülesande andmise volitusele, s.o postiseadusele, milles on täpsustatud avaliku teenuse osutamise kohustused ja hüvitise arvutamise meetodid, ka avaliku arutelu tulemused.
- 43 Poola valitsus leiab, et teise väite esimene osa on vastuvõetamatu, kuna küsimused, kas uus arutelu oli vajalik, kas äriühingutest apellandid said tõhusalt esitada oma tähelepanekud ja millised olid Poola ametiasutuste põhjendused, on faktilisi asjaolusid käsitlevad küsimused. Komisjon ja see valitsus leiavad lisaks, et teine väide ning kolmanda väite kolmas osa tuleb põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 44 Mis puudutab teise väite esimest osa üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 rikkumise kohta, siis väidavad apellandid sisuliselt, et selleks, et vastata punktile 14, ei piisa avaliku arutelu korraldamisest, vaid on vaja ka näidata, et viimane võimaldas pöörata nõuetekohast tähelepanu tarbijate ja teenuseosutajate huvidele. Olukorras, kus hüvitise määra summa kahekordistus, võrreldes avaliku arutelu käigus arutletuga, kaotab Üldkohtu seisukoht, mille kohaselt ei olnud vaja arutelu uuendada, aga kogu sellise arutelu tõhususe.
- 45 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et nagu Üldkohus vaidlustatud otsuse punktis 44 õigesti märkis, võib komisjon ETL artikli 106 lõikes 2 ette nähtud kaalutusõiguse alusel võtta vastu käitumisreeglid, et määrata kindlaks kriteeriumid, mille põhjal ta kavatses hinnata liikmesriikide kavandatavate abimeetmete – mis on seotud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisega – kokkusobivust siseturuga. Käitumisreeglid, nagu üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistikku vastu võttes ja nende avaldamisega teada andes, et ta kavatses neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab komisjon ise seda kaalutusõigust ega saa neist reeglitest kõrvale kalduda, ilma et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt analoogia alusel 8. märtsi 2016. aasta kohtuotsus *Kreeka vs. komisjon*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punktid 68 ja 69; 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 39 ja 40).

- 46 Selle kohta tuleb märkida, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 järgi „[l]iikmesriigid peaksid [selles raamistikus] sätestatud põhimõtete kohaldamise eesmärgil näitama, et nad on pööranud nõuetekohast tähelepanu vajadusele avalike teenuste järele, kasutades tarbijate ja teenusepakkujate huvide arvesse võtmiseks avalikke arutelusid või muid asjakohaseid vahendeid. See ei kehti juhul, kui on selge, et uus konsultatsioon ei anna võrreldes asjasega märkimisväärset lisaväärtust“.
- 47 Tuleb samuti märkida, et Üldkohus on vaidlustatud otsuse punktis 46 õigesti kinnitanud, et selle sättest sõnastusest nähtub selgelt, et avaliku arutelu korraldamine ei ole kohustuslik, kuna niisugune toiming kujutab endast üksnes ühte asjakohastest vahenditest, mida liikmesriigid võivad kasutada selleks, et võtta arvesse asjaomase avaliku teenuse vajadusi ja arvestada tarbijate ja teenuseosutajate huvisid.
- 48 Vaidlustatud otsuse punktides 47 ja 48 märkis Üldkohus lisaks, et kuna 2010. aasta septembri avaliku arutelu käigus said apellandid tõhusalt esitada oma tähelepanekud hüvitusfondi toimimisega seotud tingimuste kohta, väljendades mittenoustumist lõplikult kehtestatud määrast madalama määraga, väites, et nende arvates oli see niigi liiga kõrge, ei oleks uus arutelu toonud kaasa „märkimisväärset lisaväärtust“ üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 tähenduses.
- 49 Tuleb aga sedastada, et seda tehes kohaldas Üldkohus üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 ilma õigusrikkumist toime panemata osas, milles ta analüüsis küsimust, kas talle esitatud toimiku asjakohaseid tõendeid ja eelkõige 2010. aasta septembri avalikku arutelu arvestades oli selge, et uus avalik arutelu ei anna märkimisväärset lisaväärtust punkti 14 teise lause kohaselt. Lisaks ei väida apellandid kordagi, et Üldkohus kasutas selle osas punktis 14 nõutud õiguslikust kriteeriumist erinevat kriteeriumi.
- 50 Neil asjaoludel tuleb märkida, et asjaoluga – mille apellandid sisuliselt välja tõid ja mis tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktides 39 ja 40 –, et hüvitise määra tõstmine 100% võrreldes 2010. aasta septembri avalikul arutelul arutatud ja vaidlusaluses otsuses Poola valitsuse lõplikult vastu võetud määraga tähendab, et uus avalik arutelu oleks tingimata andnud märkimisväärse lisaväärtuse, palutakse Euroopa Kohtul kontrollida Üldkohtu faktilist hinnangut.
- 51 Nagu tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, ei ole Euroopa Kohus aga apellatsioonkaebuse raames pädev kontrollima sellist hinnangut, välja arvatud juhul, kui asjaolusid on moonutatud, mida käesoleval juhul ei väidatud (vt selle kohta 28. novembri 2019. aasta kohtuotsus *LS Cable & System vs. komisjon*, C-596/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1025, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Järelikult tuleb esimese väite teine osa tagasi lükata.
- 53 Mis puudutab teise väite teist osa, siis heidavad apellandid Üldkohtule ette vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 60 tulenevate nõuete rikkumist. Ühest küljest nähtub punktist 60 selgelt, et vastupidi sellele, mida Üldkohus otsustas, pidid avaliku arutelu tulemused olema eraldi avaldatud. Teisest küljest on Üldkohus ekslikult leidnud, et Poola valitsus täitis oma kohustust avaldada avaliku arutelu tulemused, kui ta avaldas postiseaduse.
- 54 Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60 alapunkti a kohaselt peab asjaomane liikmesriik iga üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest üldist majandushuvi pakkuva teenuse raamistiku kohaselt antava hüvitise puhul avaldama internetis või muul sobival viisil järgmise teabe: selle raamistiku punktis 14 osutatud avaliku arutelu või muu sobiva menetluse tulemused, muu hulgas avaliku arutelu tulemused.
- 55 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 märkis Üldkohus kõigepealt, et vaidlusaluse otsuse põhjenduses 158 sedastas komisjon faktides eksimata, et postiseadus oli avaldatud. Seejärel otsustas ta, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 60 ei nähtu liikmesriikidele kohustus avaliku arutelu tulemused eraldi avaldada. Lõpuks järeldas ta asjaolust, et vaidlustatud kohtuotsuse

punktides 46–50 tuvastatu kohaselt võis komisjon põhjendatult leida, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktis 14 ette nähtud läbipaistvuse nõuded olid täidetud, mistõttu ei olnud tema vaidlusaluse otsuse põhjenduses 160 esitatud järeldus väär.

- 56 Sellega seoses tuleb märkida, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60 alapunkti a tuleneb, erinevalt sellest, mida väidavad apellandid, et liikmesriigid ei ole kohustatud avaldama eraldi avaliku arutelu tulemusi, kuna need tulemused võivad sisalduda näiteks aktis, millega liikmesriik usaldab üldist majandushuvi pakkuvate teenuse haldamise vastutuse asjaomasele ettevõtjale.
- 57 Siiski ei tähenda asjaolu, et postiseadus, mille puhul ei ole vaidlustatud, et see sisaldas hüvitise ja selle summa arvutamise korda käsitlevaid olulisi asjaolusid, avaldati, tingimata seda, et Poola Vabariik täitis üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60 alapunkti a ette nähtud kohustust avaldada avaliku arutelu tulemused, käesoleval juhul 2010. aasta septembri avaliku arutelu omad.
- 58 Selle kohta väidab Poola valitsus, et see kohustus on täidetud, kuna mõiste „avaliku arutelu tulemused“ punkti 60 alapunkti a tähenduses vastab tegelikult otsusele määrata konkreetne hüvitis vastavalt kindlaksmääratud korrale ja et järelikult tähendab postiseaduses esineva korra avaldamine, et ka nimetatud tulemused avaldati.
- 59 Tuleb siiski märkida, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60 alapunkti a sõnastust arvestades ei saa nõustuda avaliku arutelu tulemuste avaldamise kohustuse sellise tõlgendusega selle punkti tähenduses. Selle kohta tuleb täpsustada, et kui liikmesriik otsustab täita avaliku arutelu tulemuste avaldamise kohustuse sellise akti avaldamisega, millega üldist majandushuvi pakkuva teenuse haldamine usaldatakse, peab see avaldamine selleks, et mitte kaotada selle kohustuse soovivat mõju, viitama sõnaselgelt piisavalt täpselt nimetatud akti vastuvõtmise menetluses korraldatud avaliku arutelu tulemustele.
- 60 Sellest järeldub, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 sisalduvast Üldkohtu kinnitusest, mille kohaselt komisjon tuvastas viga tegemata, et postiseadus avaldati, ei piisa, põhjendamaks järeldust, et Poola valitsus täitis 2010. aasta septembri avaliku arutelu tulemuste avaldamise kohustust üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60 alapunkti a tähenduses.
- 61 See kehtib samamoodi vaidlustatud kohtuotsuse punkti 54 viimases lauses sisalduva Üldkohtu kinnituse kohta, mille kohaselt asjaolu, et komisjon sai põhjendatult leida, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktis 14 ette nähtud läbipaistvuse nõudeid järgiti, võimaldas järeldada, et komisjon ei teinud viga, kui ta kinnitas, et läbipaistvuse nõue oli täidetud.
- 62 Nimelt ei saa nimetatud punktist 14 tulenevaid nõudeid, mis on seotud tõendiga tähelepanu pööramise kohta vajadusele avalike teenuste järele, kasutades avalikku arutelu või muid asjakohaseid vahendeid, võrdsustada läbipaistvuse nõudega, mis on ette nähtud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60 alapunkti a, mis puudutab konkreetselt avaliku arutelu tulemuste avaldamist. Seega asjaolu, et liikmesriik täidab üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 nõudeid, ei tähenda tingimata, et ta täidab ka läbipaistvuse kohustust selle raamistiku punkti 60 alapunkti a tähenduses.
- 63 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et Üldkohus rikkus vaidlustatud otsuse punktis 54 mitut õigusnormi selles osas, mis puudutab üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 60 tulenevate nõuete tõlgendamist.
- 64 Siiski tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et õigusnormi rikkumine Üldkohtu poolt ei too kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist, kui selle resolutsioon on muude õiguslike asjaoludega põhjendatud (vt 21. septembri 2017. aasta kohtuotsus Easy Sanitary Solutions ja EUIPO vs. Group Nivelles, C-361/15 P ja C-405/15 P, EU:C:2017:720, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 65 Käesolevas asjas tuleneb vaidlusaluse otsuse põhjendusest 122, et komisjon leidis, et Poola Vabariik ei ole tõendanud, et ta oli üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 nõuete kohaselt pööranud nõuetekohast tähelepanu vajadusele avalike teenuste järele, kasutades avalikku arutelu või muid asjakohaseid vahendeid, sest PP-le pandud avaliku teenuse osutamise kohustused vastasid postidirektiivist tulenevatele universaalsete postiteenuste nõuetele. Komisjon tuvastas veel põhjenduses 122, et igal juhul korraldati avalik arutelu postiseaduse ning selle seaduse rakendusmääruste üle. Sellega seoses näitab inglise keeles väljendi „in any event“ kasutamine, et komisjoni viimane tuvastus näib olevat tehtud täiendavalt.
- 66 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 50, mida apellandid ei ole oma apellatsioonkaebustes vaidlustanud, nõustus Üldkohus vaidlusaluse otsuse põhjenduses 122 sisalduva komisjoni hinnanguga selles tähenduses, et Poola ametiasutused, kes täitsid postidirektiivist tulenevad tingimused, ei täitnud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktis 14 ette nähtud kohustusi.
- 67 Sellest järeldub, et käesoleva kohtuotsuse punktis 63 tuvastatud Üldkohtu rikkumised selles osas, mis puudutab üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 60 tulenevate tingimuste tõlgendamist, eelkõige selle raamistiku punktis 14 viidatud avaliku arutelu tulemuste avaldamise tõlgendamist selle punkti 60 alapunkti a tähenduses, ei mõjuta Üldkohtu järeldust apellantide hagide rahuldamata jätmise osas.
- 68 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et teise väite teise osaga ei saa nõustuda ning et see viimane väide tuleb tervikuna tagasi lükata.

Kolmas väide

Poolte argumendid

- 69 Kolmas väide, mis koosneb neljast osast, puudutab ühest küljest ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna Üldkohus otsustas ekslikult, et järgiti üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 52 nõudeid, ning teisest küljest postidirektiivi artikli 7 lõigete 1 ja 3–5 rikkumist.
- 70 Mis puudutab selle väite esimest osa, siis vaidlustavad apellandid vaidlustatud kohtuotsuse punktid 84–86 ning väidavad sisuliselt, et hüvitusfond on diskrimineeriv ja et Poola valitsus on postidirektiivi artikli 7 lõiked 3 ja 4 võtnud üle ebaõigesti.
- 71 Üldkohtu seisukoht ei ole järjepidev, kuivõrd ta leidis, et kullerteenuse osutajad ei osuta universaalteenusega samaväärseid teenuseid, kuigi ta otsustas, et tarbijate seisukohast oli see nii universaalteenuste hulka kuuluvate teenuste puhul.
- 72 Esiteks väidavad apellandid teenuste osutamise tingimuste, nende hinnakujunduse ja teiste seadusest tulenevate nõuete kohta, et ei esine mingit kokkulangevust universaalteenuse ja universaalteenuste hulka kuuluvate teenuste vahel. Need kahte tüüpi teenused on täiesti erinevad.
- 73 Eelkõige peab kõigepealt universaalteenust osutama ühtselt ja postkontorite kindlaksmääratud jaotuse kohaselt ning postisaadetiste kogumise konkreetse määra alusel. Universaalteenuste hulka kuuluvate teenuste osutajad ei ole aga allutatud ühelegi neist piirangutest.
- 74 Seejärel tuleb universaalteenust osutada riikliku postiteenuseid reguleeriva asutuse heakskiidetud taskukohase hinnaga, samas kui universaalteenuste hulka kuuluvate teenuste osutajad on vabad määrama nende teenuste hindu. Komisjon kasutas aga ühtset protsenti nende kahte tüüpi teenuste

puhul, kuigi PP raamatupidamistulemused selliste teenusetüüpide eest olid väga erinevad. Need tulemused näitavad Üldkohtu järelduste ekslikkust universaalteenuse ja universaalteenuste hulka kuuluvate teenuste ühesuguse käsitlemise kohta tulenevalt nende väidetavalt sarnastest tunnustest.

- 75 Lõpuks nõuab universaalteenus, et ettevõtja tagaks postisaadetiste kogumise ja saajale kättetoimetamise vähemalt kord tööpäevas ning mitte vähem kui viiel päeval nädalas, välja arvatud riigipühadel, ja viisil, mis võimaldab saatjal saada tähtsaadetise väljastusteate. Riiklikud õigusaktid ei kehtesta sellist nõuet universaalteenuste hulka kuuluvale teenusele, kuivõrd nimetatud nõue võib ettevõtjale tuua kaasa lepingulisi kohustusi, olemata siiski nende teenuste määrav tunnus.
- 76 Teiseks väidavad apellandid, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85 antud Üldkohtu kinnitus on ebatäpne ja vastuolus matemaatiliste põhimõtetega, kuna PP kantud protsent hüvitusfondi ei saa ühelgi juhul olla suurem teiste postiettevõtjate osamaksest.
- 77 Kolmandaks, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkti 86, siis väidavad nad, et universaalteenust osutatakse üldistes huvides peaaegu monopoolsetes tingimustes, samas kui universaalteenuste hulka kuuluv teenus kujutab osa liberaliseeritud turust, mida iseloomustab tihe konkurents.
- 78 Kolmanda väite teises osas väidavad nad, et Üldkohus rikkus hüvitusfondi ebaoproportsionaalsusest tulenevalt postidirektiivi artikli 7 lõiget 5.
- 79 Esiteks eiras Üldkohus hagnosis analüüsides täielikult küsimust kapitali kaalutud keskmise hinna (WACC) – mis on vastu võetud netokulude rahastamise arvutamiseks fikseerituna 10,82%-le – ja samaväärsete teenuste kasumlikkuse määra erinevuse kohta, mille põhjal määras komisjon kindlaks, et osamakse 2% tulust on proportsionaalne. Kuna minimaalne kapitalikulu määrati postiteenuste turuosa jaoks 10,82%-le, on ilmselgelt vastuoluline leida, nagu komisjon ja seejärel Üldkohus seda tegid, et samaväärsete teenuste osutamise kasumlikkuse määr 5,5% võimaldab kehtestada 2% osamakse määra, kuivõrd määr ei kujuta tõhusaid konkurente turult tõrjuvat ega uusi ettevõtjaid sinna sisenemast takistavat asjaolu.
- 80 Teiseks leiavad apellandid, et Üldkohtu järeldusi ei kinnita käesolevas asjas ükski tõend. Ühest küljest, isegi kui eeldada, et komisjonil ei olnud teisi andmeid peale PP kasumlikkuse määra, siis on komisjoni järeldused igal juhul ebatäpsed.
- 81 Teisest küljest oleks komisjon pidanud ette nägema, et 2013. aasta on postiteenuste turu liberaliseerimise esimene aasta ja et järelikult kaasneb universaalteenuste hulka kuuluvate teenuste turul konkurentsi kasvuga kasumlikkuse langus.
- 82 Lisaks vaidlevad apellandid vastu Üldkohtu seisukohale, mille kohaselt on käesolevates vaidlustes asjakohane üksnes 2013. aasta, mis on tegelikult ainus aasta, mille jooksul apellandid saavutasid komisjoni ette nähtud kasumlikkuse määra, kuna vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel ei saanud komisjon teada, ega netokulud ei tekkinud ka 2015. aastal.
- 83 Lõpuks nõudis hüvitusfondi loomine ka kaitsemehhanismi loomist kaitseks ülemääraste soodustuste eest. Nimelt peab hüvitusfond tähelepanu pöörama määratud ettevõtja teenitud kasule järgnevate aastate jooksul, eelkõige kui teenuseosutajat ei määratud konkursil, ning turu erilisele olukorrale selle liberaliseerimise esialgses etapis.
- 84 Kolmanda väite kolmandas osas leiavad apellandid, et Üldkohus rikkus postidirektiivi artikli 7 lõiget 5, kui ta ei tunnistanud hüvitusfondi loomise protsessi läbipaistvuse puudumist. Selles osas viitas Üldkohus ekslikult 12. detsembri 2014. aasta kohtuotsusele Crown Equipment (Suzhou) ja Crown Gabelstapler vs. nõukogu (T-643/11, EU:T:2014:1076).

- 85 Endi sõnul väitsid nad Üldkohtus, et fondi lõplik vorm ja maksimaalne osalus rahastamisest (2% tuludest) ei olnud nõuandemenetluse ese ja et huvitatud isikud ei saanud esitada oma tähelepanekuid. Seega on käesoleval juhul asjakohane 1. oktoobri 2009. aasta kohtuotsusest Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware vs. nõukogu (C-141/08 P, EU:C:2009:598) tulenev kohtupraktika, kuna ei saa välistada, et valitsus oleks oma seisukohta muutnud, kui huvitatud isikud oleksid rahastamises osalemise maksimaalse määra kahekordistamise kohta saanud oma arvamust avaldada.
- 86 Mis puudutab kolmanda väite neljandat osa, siis väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 153–156 postidirektiivi artikli 7 lõiget 3, kuna rikkus ebaõiglase rahalise koormusega seotud tingimust.
- 87 Kõigepealt leiavad apellandid, et erinevalt 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsusest komisjon vs. Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583) ning 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsusest Base jt (C-389/08, EU:C:2010:584) näevad liikmesriigi eeskirjad ette, et kui netokulud tekitavad kahju, kujutab viimase summa automaatselt PP jaoks ebaõiglast koormust. See eeldus tähendab, et ei kahjusummat ega PP iseloomulikke tunnuseid, nagu tema varustuse kvaliteeti, majanduslikku ja rahalist seisu või tema turuosa ei tule analüüsida selles osas, mis puudutab ebaõiglase rahalise koormusega seotud tingimust.
- 88 Arvestades sidevõrgu turu ja postituruga seotud liidu eeskirjade suurt kokkulangevust, tuleb käesolevas asjas arvesse võtta ülalmainitud kohtuotsustes väljendatud Euroopa Kohtu seisukohta. Selles osas on liikmesriigi eeskirjades kasutatud meetod universaalteenuse netokulude rahastamiseks kokkusobimatu postidirektiivis ette nähtud rahastamismudeliga.
- 89 Apellantide seisukohta määratud ettevõtja ebaõiglase rahalise koormuse arvutamise kohta kinnitab ka Euroopa postiteenuseid reguleerivate asutuste töörühma 2012. aasta raport „Net Cost Calculation and Evaluation of a Reference Scenario“ (võrdlusstenaariumi netokulu arvutamine ja hindamine) ning õiguskirjandus.
- 90 Seejärel on nende väitel tegemist liidu õiguse ühtse tõlgendamise põhimõtte rikkumisega, kuna Poolas ei võtnud kohtud, kellele esitati hagid riikliku reguleeriva asutuse postituruga seotud otsuste peale, arvesse menetluse käigus Euroopa Kohtule esitatud eelotsusetaotlusi.
- 91 Lõpuks on liikmesriigi eeskirjad ebapiisavad, kuna põhimõtteliselt ei analüüsita otsust kontrollimenetluse käigus sisuliselt.
- 92 Apellandid viitavad oma repliikides, et kolmanda väite esimeses, teises ja neljandas osas on nad selgelt määratlenud vaidlustatud kohtuotsuse põhjendused ja samuti esitanud argumendid, et seada kahtluse alla universaalteenuse hulka kuuluvate teenuste Üldkohtu antud ekslik kvalifikatsioon, mitte asjaolud, ning et näidata, et Üldkohus hindas ekslikult liidu õigust selles osas, mis puudutab postidirektiivi artikli 7 lõikeid 1 ja 3–5.
- 93 Komisjon leiab, et kolmanda väite esimene, teine ja neljas osa on vastuvõetamatud ja et igal juhul on see väide tervikuna põhjendamatu. Poola valitsus leiab, et väide on tervikuna vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 94 Mis puudutab selle väite esimest osa, siis vaidlevad apellandid vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 84–86 ning väidavad sisuliselt, et hüvitusfond on diskrimineeriv ja et Poola valitsus võttis postidirektiivi artikli 7 lõiked 3 ja 4 üle ebaõigesti.

- 95 Tuleb esiteks märkida, et selle väite esimese osa põhjendamiseks apellantide esitatud ja käesoleva kohtuotsuse punktides 70–77 kokku võetud argumentide eesmärk on sisuliselt seada kahtluse alla vaidlustatud kohtuotsuse punktides 84 ja 85 sisalduv Üldkohtu faktiline hinnang universaalsete postiteenuste ja samaväärsete postiteenuste vahetatavuse ning järelduste kohta, mis tulenevad PP-le pandud osamakse koormuse summa arvutamise meetodist.
- 96 Üldkohtul on seega ainupädevus tuvastada ja hinnata asjakohaseid fakte ning analüüsida tõendeid. Faktide ja tõendite hindamine ei ole nimelt niisugune õigusküsimus, mis sellisena kuulub Euroopa Kohtu poolt apellatsiooni korras läbivaatamisele, välja arvatud juhul, kui fakte või tõendeid on moonutatud (13. veebruari 2020. aasta kohtuotsus *Kreeka vs. komisjon (Püsikarjamaa)*, C-252/18 P, EU:C:2020:95, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 97 Käesolevas asjas tuleb tuvastada, et apellandid ei väida analüüsitud tõendite moonutamist Üldkohtu poolt.
- 98 Teiseks ei viita apellandid vaidlustatud kohtuotsuse punkti 86 puudutavas väites piisavalt selgelt vaidlustatud kohtuotsuses toime pandud Üldkohtu õigusnormi rikkumisele, mis käesoleva kohtuotsuse punktis 31 viidatud kohtupraktika kohaselt takistab Euroopa Kohtul teha oma õiguspärasuse kontrolli Üldkohtu antud hinnangu üle.
- 99 Sellest järeldub, et kolmanda väite esimene osa on tervikuna vastuvõetamatu ja tuleb tagasi lükata.
- 100 Kolmanda väite teise osa kohaselt on hüvitusfondi ebaoproportsionaalsusest tulenevalt rikutud postidirektiivi artikli 7 lõiget 5. Sama kehtib selle väite esimese osa argumentide osa kohta, mille eesmärk on teise väiteosa põhjendamiseks seada kahtluse alla Üldkohtu faktiline hinnang hüvitise sisulise proportsionaalsuse kohta, mille viimane andis, arvestades talle esitatud tõendeid, väitmata mis tahes moonutust selles osas.
- 101 Järelikult on kolmanda väite teine osa samuti vastuvõetamatu ja tuleb seega tagasi lükata.
- 102 Kolmanda väite kolmandas osas väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus postidirektiivi artikli 7 lõiget 5, kui ta ei tunnistanud hüvitusfondi loomise protsessi läbipaistvuse puudumist.
- 103 Selles osas tuleb märkida, et nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktides 45–52, mis on seotud teise väite esimese osa analüüsiga, ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47 ja 48, et apellandid said tõhusalt esitada oma tähelepanekud ja et uus arutelu ei oleks andnud „märkimisväärset lisaväärtust“ üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 tähenduses, võrreldes 2010. aasta septembri avaliku aruteluga.
- 104 Neil tingimustel ja ilma, et Euroopa Kohus peaks tegema otsuse kolmanda väite kolmanda osa kohta, tuleb tuvastada, et kuna selles väites ei väida ega tõenda apellandid, et postidirektiivi artikli 7 lõikes 5 ette nähtud kohustus järgida läbipaistvuse põhimõtet nõuab käesoleval juhul laiemat huvitatud isikute arutelu kui üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 14 tulenev arutelu, piisab, kui käesoleva kohtuotsuse punktides 45–51 esitatud põhjustel tuvastada, et nimetatud väiteosa on põhjendamatu.
- 105 Kolmanda väite neljanda osa kohaselt rikkus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 153–156 postidirektiivi artikli 7 lõiget 3, kuna eiras ebaõiglase rahalise koormusega seotud tingimust.
- 106 Sarnaselt komisjonile ja Poola valitsusele tuleb märkida, et vaatamata asjaolule, et apellandid kordasid vaidlustatud kohtuotsuse vaidlustatud punkte ja viitasid neile, tuleb neljas väiteosa lükata vastuvõetamatuse tõttu tagasi.

- 107 Nimelt, mis puudutab argumentide osa, mille apellandid esitasid nimetatud neljandas väiteosas ja mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktides 87–89 ja 91, tuleb märkida, et nende argumentidega piirduvad nad sisuliselt vaidlusaluse otsuse ning postiseaduse sisu vaidlustamisega, ilma et nad käsitleksid kordagi üksikasjalikult Üldkohtu antud hinnangut ja viitaksid, et ta rikkus õigusnormi.
- 108 Kohus on aga juba otsustanud, et apellatsioonkaebuse argumentid, milles ei vaidlustata otsust, mille Üldkohus tegi mõne otsuse tühistamise nõude kohta, vaid otsust, mille tühistamist Üldkohtus taotletakse, on ilmselgelt vastuvõetamatud (27. septembri 2012. aasta kohtumääruse Brighton Collectibles vs. OHMI ja Felmar, C-624/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:598, punkt 35).
- 109 Mis puudutab argumenti seoses liidu õiguse ühtse tõlgendamise põhimõtte rikkumisega, mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktis 90, siis piisab, kui tuvastada, et apellandid ei ole täpselt määratlenud vaidlustatud kohtuotsuses sisalduvat õigusnormi rikkumist.
- 110 Igal juhul tuleb rõhutada, et kolmanda väite neljas osa on samuti põhjendamatu.
- 111 Apellandid vaidlustavad sisuliselt Poola ametiasutuste kasutatud meetodi, millega nõustus ka komisjon, kes leiab, et kui universaalteenuste osutamine tekitab kahju nende teenuste osutajale, kujutab selle kahju summa sellele ettevõtjale ebaõiglast rahalist koormust postidirektiivi artikli 7 lõike 3 tähenduses. Eelkõige leiavad apellandid, et ebaõiglase rahalise koormusega seotud tingimuse analüüs peab vastama sellele, mida Euroopa Kohus nõudis eelkõige 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583, punktid 49 ja 50) ning 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsuses Base jt (C-389/08, EU:C:2010:584, punktid 42 ja 43), mis on seotud võrreldava elektroonilise side valdkonnaga, mis tähendab asjaomase ettevõtja konkreetse olukorra analüüsimist asjaolude põhjal, nagu eelkõige tema varustuse kvaliteet, tema majanduslik ja rahaline seis või tema turuosa.
- 112 Selle kohta tuleb esiteks märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 153 tuvastas Üldkohus sisuliselt, et kooskõlas postidirektiivi artikli 7 lõikega 3 nõuab postiseadus, et pädev riiklik asutus määraks kindlaks, kas universaalteenuse osutamise kohustused kujutavad määratud osutajale ebaõiglast rahalist koormust. Antud juhul see Üldkohtu hinnangul nii on, kuna vaidlusaluse otsuse põhjendusest 16 tuleneb, et Poola postiseaduse järgi, millega rakendati postidirektiivi, oli Poola postiteenuseid reguleeriva asutuse ülesanne selline hinnang anda.
- 113 Viimast Üldkohtu kinnitust, milles see puudutab selle postiteenuseid reguleeriva asutuse kohustust kontrollida, kas universaalteenuse osutamise kohustused kujutavad postidirektiivi artikli 7 lõike 3 tähenduses määratud osutajale ebaõiglast rahalist koormust, ei ole apellandid aga vaidlustanud.
- 114 Teiseks märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 156, et kõnealune meede ei anna PP universaalteenuse osutamise kohustustega kaasnevate netokulude eest õigust saada hüvitist automaatselt, kuivõrd vaidlustatud otsuse põhjendustest 16, 84–87 ja 144 nähtub, et PP-le antud õigus saada hüvitist tekib alles siis, kui universaalteenuse osutamisega kaasneb raamatupidamislik kahjum. Punktis 156 lisab Üldkohus, et hüvitise saamise õigus vastab universaalteenuse osutamisega kaasneva raamatupidamisliku kahjumiga või universaalteenuse netokuludega seotud summadest kõige väiksemale summale, mis tähendab, nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 144 märgib, et kõnealune meede on palju piiravam kui üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistik, mis tõenäoliselt oleks lubanud universaalteenuse netokulude täielikku hüvitamist
- 115 Eeldades aga, et 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsusest komisjon vs. Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583) ning 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsusest Base jt (C-389/08, EU:C:2010:584) tulenev kohtupraktika on kohaldatav postidirektiivi tõlgendamisel, tuleb ühest küljest märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 156 sisalduv tuvastus, mille kohaselt tekib õigus saada hüvitist alles siis, kui universaalteenuse

osutamise kaasnep raamatupidamislik kahjum, võimaldab järeldada, et selle kohtupraktika raames oli täidetud Euroopa Kohtu kasutatud kriteerium, st koormus, mis asjaomase ettevõtja jaoks on „tema koormuse kandmise võimet arvestades ülemäärane“.

- 116 Teisest küljest tuleb tuvastada, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 25, millele viitab vaidlusaluse otsuse põhjendus 144 ja millele viitab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 156, tuleneb, et kulude netokokkuhoiu meetodi raames arvutatakse avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmiseks vajalikud või eeldatavalt vajalikud kulud kui avaliku teenuse osutamise kohustusega osutaja netokulude ja sama, kuid ilma nimetatud kohustuseta osutaja netokulude või kasumi vahe. Seega arvestades punkti 25 sõnastust, võib selline arvutusmeetod viia põhimõtteliselt universaalteenuse osutamise kohustuse kulude hüvitamiseni, isegi kui universaalteenuse osutaja ei ole kandnud kahju.
- 117 Apellandid ei vaidle aga vastu sellele – nagu Üldkohus on õigesti märkinud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 156 –, et niisugune hüvitise õiguse arvutamise meetod on vähem piirav kui see, mida Poola Vabariik kohaldab postiseaduse raames ja mida komisjon vaidlusaluses otsuses analüüsis.
- 118 Selle kohta tuleb lisada, et Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (ELT 2005, C 297, lk 4), mis oli kohaldatav 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583) ning 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsuse Base jt (C-389/08, EU:C:2010:584) aluseks olevates kohtuasjades arutusel olevate asjaolude esinemise ajal ja millele apellandid viitavad, ei näe ette netokokkuhoiu meetodit, mis kinnitab, et see kohtupraktika ei ole igal juhul otsustav praeguste apellatsioonkaebuste raames Üldkohtu hinnangu põhjendatuse analüüsimisel.
- 119 Eelnevast tuleneb, et kolmanda väite neljas osa on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu ning tuleb seega tagasi lükata.
- 120 Järelikult, kuna ühegi kolmanda väite osaga ei nõustutud, tuleb kolmas väide tervikuna tagasi lükata.

Neljas väide

Poolte argumendid

- 121 Oma neljandas väites, mis käsitleb vaidlustatud kohtuotsuse punkti 167, leiavad apellandid, et Üldkohus rikkus postidirektiivi artikli 7 lõiget 1, kuna ta nõustus, et universaalteenuse kulusid võib rahastada PP-le antud ainu- ja erioiguste kaudu.
- 122 Nad rõhutavad, et muud ainu- ja erioigused kui postidirektiivi artiklis 8 käsitletud, millest PP jätkuvalt kasu sai, on vaidlusaluses otsuses sõnaselgelt nimetatud selle põhjendustes 52–56, ja et nende õiguste olemasolu ei ole vaieldav asjaolu. Seega ei ole nende teenuste olemasolu tuvastamiseks vajalik esitada argumente, mis võivad näidata, et need teenused ei kuulu artiklis 8 käsitletud õiguste kategooriasse. Selles osas piisab, kui analüüsida nimetatud artiklit, mille Üldkohus jättis tegemata. Nad lisavad, et teatud ainu- ja erioigustel ei ole mingit funktsionaalset seost universaalteenusega.
- 123 Oma repliikides esitatud väite kohaselt on nad näidanud, et vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus, tuleneb nende komisjonile esitatud kaebustest, et PP-le antud erioigused ei olnud universaalteenuse sektori õigusnormide alusel lubatud. Lisaks leidis Üldkohus asjakohase kohtupraktika kohaldamisel, et oli põhjendatud analüüsida eelkõige universaalteenuse sektori rahastamiseeskirju. Selles osas märgivad nad, et ainuõigused on funktsionaalselt seotud käesolevas asjas PP-le antud abiga.
- 124 Komisjon ja Poola valitsus leiavad, et neljas väide on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 125 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 167 tuvastas Üldkohus, et apellandid ei ole esitanud ühtegi argumenti, mis näitaks, et PP-le antud õigused, nagu on täpsustatud vaidlusaluse otsuse punktides 51–56, ei kuulu postidirektiivi artiklis 8 sõnaselgelt ette nähtud erandi hulka, ja seega näitaks selle direktiivi rikkumises seisnevat viga.
- 126 Sellega seoses leiavad apellandid oma neljandas väites sisuliselt, et PP-le antud ainu- ja eriõiguseid mainiti vaidlusaluses otsuses ja et nende olemasolu ei ole vaieldav asjaolu, mis tähendab, et ei olnud vaja esitada argumente, mis võivad näidata, et need teenused ei kuulu artiklis 8 käsitletud õiguste kategooriasse.
- 127 Ühest küljest tuleb tuvastada, et seda tehes ei väida apellandid, ilma et nad oleksid viidanud oma argumentide mis tahes moonutamisele Üldkohtus, õiguse üldpõhimõtete ega tõendamiskohustuse ning tõendite kogumisele kohaldatavate menetlusnormide rikkumist.
- 128 Teisest küljest ei saa nõustuda argumendiga, mille kohaselt PP-le antud õigused on ainu- ja eriõigused, millele kohaldatakse postidirektiivi artikli 7 lõikes 1 ette nähtud keeldu, ja et seega ei kuulu need selle direktiivi artikli 8 erandi hulka.
- 129 Postidirektiivi artikli 7 lõike 1 kohaselt ei anna ega säilita liikmesriigid ainu- või eriõigusi postiteenuste osutamise alustamiseks ega postiteenuste osutamiseks. Selle kohta täpsustab postidirektiivi artikkel 8, et direktiivi artikli 7 sätete kohaldamine ei piira liikmesriikide õigust korraldada kooskõlas liikmesriigi õigusega postkastide paigutamist avalikult kasutatavatele teedele, anda välja postmarke ja osutada oma riiklike õigusaktide kohase kohtu- või haldusmenetluse käigus kasutatavat tähtsaadetiste teenust.
- 130 Postidirektiivi artikli 7 lõige 1 ja artikli 8 omavahelisest seosest tuleneb, et ainu- või eriõiguste olemasolu, mis üldjuhul kuulub artikli 7 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse, ei tähenda tingimata, et need õigused ei saa kuuluda direktiivi artiklis 8 käsitletud erinevatesse teenusekategooriatesse ja et see keeld neid ei kahjusta.
- 131 Järelikult tuleb neljas väide tagasi lükata.
- 132 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et kuna apellatsioonkaebuste ühegi väitega ei saanud nõustuda, tuleb apellatsioonkaebused rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 133 Kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.
- 134 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida selle kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 135 Kuna Inpost Paczkomaty ja Inpost on kohtuvaidluse kaotanud ning komisjon ja Poola valitsus on nõudnud kohtukulude väljamõistmist, tuleb käesolevate apellatsioonimenetlustega seotud kohtukulud välja mõista neilt ettevõtjatelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebused rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Inpost Paczkomaty sp. z o.o-lt ja Inpost S.A-lt.

Allkirjad